

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, declarat de avocata Elena Vlas, în numele inculpatului

Boguțhii Fiodor XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 04.04.2019 – 15.10.2019,
instanța de apel: 06.11.2019 – 18.12.2019,
instanța de recurs: 20.02.2020 – 13.05.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 15 octombrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Boguțhii Fiodor a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 03 august 2018, în jurul orei 17.00, inculpatul Boguțhii F., aflându-se în gospodăria proprie din XXXXXX XXX, XXXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict apărut cu Cutughin V., din motivul că acesta în aceeași zi l-a maltratat în gospodăria sa, din aceeași localitate, urmărind intenția provocării vătămarilor corporale, i-a aplicat lui Cutughin V. două lovituri cu un cuțit de bucătărie în regiunea brațului stâng, provocându-i vătămări corporale sub formă de plagă tăiată împunsă a brațului stâng cu lezarea arterei brahiale, șoc hemoragic gradul I și anemie post hemoragică, gradul I și II, care s-au produs prin acțiunea traumatică a unui obiect trăitor sau înțepător-tăietor, pot data din 03.08.2018 și, conform raportului de expertiză medico-legală nr.201821D0114 din 17.10.2018, se califică ca vătămări corporale grave.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate prin rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Dat fiind că probele administrate dovedesc vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, periculoasă pentru viață.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă prin care a atentat la relațiile sociale cu privire la viața și integritatea persoanei, că nu are antecedente penale, se caracterizează negativ, ca circumstanță atenuantă a fost stabilită – recunoașterea vinovăției, cea agravantă fiind – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, concluzionând că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă cu stabilirea unei pedepse cu închisoare, în condițiile beneficierii de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în corespundere cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

La fel, instanța a statuat că, conform art. 90 alin. (1), (2) și (6) Cod penal dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, pentru un termen de probațiune.

Deci, în împrejurările în care inculpatul și-a recunoscut vina, a comis pentru prima dată o infracțiune, se căiește sincer de cele comise și le regretă, iar partea vătămată l-a iertat, nu este rațională executarea pedepsei stabilite, fiind posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia ca în termenul de probă prin comportare exemplară și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

În același timp, cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor pentru obiectele de birotică urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece nu se încadrează în prevederile art. 227 Cod de procedură penală.

3. Procurorul în Procuratura raionului Florești, Ion Prodan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare, iar prin aplicarea art. 90¹ Cod penal, să-i fie stabilită prima parte a pedepsei – 1 an și 4 luni de închisoare cu executare în penitenciar, iar restul pedepsei – 2 ani închisoare de suspendat condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Apelantul a invocat că instanța nu a ținut cont de caracterul social periculos al faptei comise de către inculpat și de pericolul social sporit al infracțiunii săvârșite, de motivul și de persoana acestuia, care este caracterizat negativ, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de atitudinea lui față de fapta prejudiciabilă comisă.

Ori, dauna cauzată de inculpat părții vătămate, precum și caracterul social periculos al faptei comise este net superior pedepsei aplicate.

Prin urmare, la stabilirea pedepsei, instanța a omis prevederile art. 61 Cod penal, conform căruia pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1), 2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Deci, instanța urma să încaseze de la inculpat în beneficiul statului, cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală în sumă de 9546 lei sau să dispună trecerea lor în contul statului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Boguțchii Fiodor, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 3 ani și 4 luni închisoare.

Potrivit art. 90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei de 1 an și 4 luni închisoare urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, începând din 18.12.2019, iar restul pedepsei de 2 ani închisoare se suspendă condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 9546 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate inculpatului contrar circumstanțelor cauzei.

Ori, inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, iar aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, reprezintă o soluție de pedeapsă penală mult prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Potrivit art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei se dispune de instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și persoana inculpatului, dacă nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa închisorii, însă circumstanțele cauzei impun necesitatea executării reale a pedepsei, altfel pedeapsa penală nu va atinge scopul prevăzut la art. 61 Cod penal de corectare a inculpatului și scopul de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni și din partea altor persoane.

Astfel, instanța de fond a ținut cont că inculpatul și-a recunoscut vina, a comis pentru prima dată o infracțiune, se căiește sincer de cele comise și le regretă, împrejurări care au dus la reducerea pedepsei până la limita minimă de 3 ani și 6 luni închisoare, însă în cadrul procesului penal nu au fost stabilite alte circumstanțe care ar condiționa aplicarea art. 90 Cod penal, ori, comiterea infracțiunii în stare de ebrietate exclude toate posibilitățile reale de a merge pe calea corijării a inculpatului, mai mult, nu-și va atinge scopul de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni și din partea altor persoane.

Totodată, partea vătămată are pretenții materiale și lipsește o cerere de împăcare din partea acesteia, împrejurări omise de prima instanță, care incorect a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului.

Deci, apelul acuzării urmează a fi admis, casată sentința în latura penală, cu aplicarea art. 90¹ Cod penal, deoarece circumstanțele cauzei și comportamentul inculpatului dovedesc posibilitatea corectării lui cu executarea reală a unei părți a pedepsei stabilite de prima instanță, și anume, termenul de 1 an și 4 luni, cu

suspendarea condiționată a părții rămase de 2 ani pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

În același timp, conform art. 227 alin. (1), (2) pct. 5), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea unei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, cheltuielile judiciare suportate la efectuarea raportului de constatare nr. 201810P0526 din 20.08.2018 - 128 lei, raportului de constatare nr. 201821D0109 din 24.09.2018 - 320 lei, raportului de expertiză judiciară nr. 201821D0114 din 17.10.2018 - 320 lei, raportului de expertiză judiciară nr. 20180500336 din 26.11.2018 - 7700, raportului de expertiză judiciară nr. 201837A0532 din 26.02.2019 - 1078 lei, în sumă de 9546 lei urmează a fi încasate din contul inculpatului, or, fiind stabilită vinovăția acestuia în săvârșirea unei infracțiuni, lui îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate pentru acțiunile procesuale de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii condamnare

5. Avocata Elena Vlas a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că instanța de apel la individualizarea pedepsei, urma să ia în considerație circumstanțele atenuante: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, examinarea cauzei în procedură simplificată, atragerea pentru prima dată la răspundere penală.

Ori, ținând cont de faptul că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, partea vătămată l-a iertat, este oportună suspendarea executării pedepsei cu închisoare, acordându-i acestuia posibilitatea ca prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea acordată.

Instanța de apel nu a apreciat nici posibilitatea aplicării față de inculpat a unei pedepse nonprivative de libertate.

Totodată, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit

art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeuri pentru recurs ordinar - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile de drept și esența circumstanțelor că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatei, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90¹ Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în

limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. În cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, în cazul care inculpatul a comis o infracțiune gravă, care prevede în exclusivitate pedeapsa închisorii de la 5 la 10 ani, prin care a atentat la relațiile sociale cu privire la viața și integritatea persoanei, fiind în stare de ebrietate, se caracterizează negativ, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante invocate de recurentă, pedeapsa aplicată de instanța de fond și suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, persoana celui vinovat și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

La fel, se atestă că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Ori, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpretilor, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul

dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, în speță, cheltuielile judiciare urmează a fi recuperate de la inculpat, având în vedere că statul a fost pus în situația de a suporta cheltuieli pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, corect ținând cont de particularitățile cazului dat, cheltuielile încasate neconstituind sumele plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, nefiind constatat că plata lor poate influența substanțial situația materială a persoanelor care, eventual, se află la întreținerea inculpatului.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului și a cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul pedepsei penale și cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Elena Vlas, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în privința inculpatului Boguțchii Fiodor XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 iunie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun